

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący)

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z wniosku K.S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o składki na ubezpieczenie społeczne,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 września 2017 r.,

wniosku wnioskodawczyni o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) od rozpoznania sprawy o sygn. akt III AUa (...)

1. wyłącza sędziów Sądu Apelacyjnego w (...): P. B. , D. G., E. G. , M. I. G. , D. J., E. J., B. L. , A. L., M. M. , Z. M., M. O., J. R., E. T., M. W., M. Z., A. D., M. D. J., J. G., T. K. S., Z. K., R. K. , A. L., K. P., H. R., T. S., B. R. S., A. S., W. A. , A. B., K. C., M. C., A. C., B. F. P., W. G., A. M., D. M., A. M. K., K. N., J. P., D. R., A. R., J. S., S. S., D. W., J. A., M. B., G. C., M. G., B. G., G. H., I. K. L., B. M., M. P., A. P., L. R., D. S. i A. U. oraz delegowanych do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w (...) sędziów sądu okręgowego M.G. i R.R. od rozpoznania sprawy III AUa (...) z odwołania K.S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. o składki na ubezpieczenie społeczne

2. wyznacza Sąd Apelacyjny w (...) do rozpoznania sprawy wymienionej w punkcie 1.

UZASADNIENIE

W sprawie III AUa (...) zawisłej przed Sądem Apelacyjnym w (...) ubezpieczona K.S., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o wyłączenie wszystkich sędziów tego Sądu Apelacyjnego oraz sędziów delegowanych do orzekania w tym Sądzie od rozpoznawania wymienionej sprawy.

Uzasadniając swój wniosek, podała, że przed Sądem Okręgowym w G. toczy się postępowanie z jej powództwa przeciwko Sądowi Apelacyjnemu w (...) o ochronę dóbr osobistych. Ponadto, Sąd Apelacyjny w (...) skierował przeciwko niej skargę do Okręgowej Izby Radców Prawnych w K..

W ocenie ubezpieczonej, orzekanie przez sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) narusza zatem jej konstytucyjne prawo do rozpoznania sprawy przez niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Ubezpieczona odwołała się również do argumentacji towarzyszącej jej wcześniejszemu wnioskowi o wyłączenie sędziów Sądu Apelacyjnego w (...), zgłoszonemu w sprawie III AUa (...).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 49 k.p.c., niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48 k.p.c., sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano, że orzeczenie o wyłączeniu sędziego staje się niezbędne, gdy strona ma chociażby subiektywną, ale uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1993 r., I CO 37/93, LEX nr 78451; z dnia 19 listopada 1981 r., IV PZ 63/81, LEX nr 8371 i z dnia 15 stycznia 2008 r., III SO 8/07, niepublikowane). Również w doktrynie uznaje się, że „przyczyną wyłączenia jest sama możliwość powstania wątpliwości, i to zarówno u podmiotów zgłaszających wnioski o wyłączenie oraz innych osób występujących w procesie, jak również u osób spoza

procesu. Sąd postanowi zaś o wyłączeniu sędziego, jeżeli stwierdzi możliwość istnienia tych wątpliwości, niezależnie od własnego przekonania o ich zasadności” (por. M. Jędrzejewska [w:] T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego, cz. 1, t. I, Warszawa 2004, s. 159).

Odnosząc te ogólne uwagi do niniejszej sprawy, Sąd Najwyższy zauważa, że sygnalizowany przez ubezpieczoną jej wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) zgłoszony w sprawie III AUa (...) został uwzględniony postanowieniem z dnia 9 marca 2017 r., II UO 1/17.

Zdaniem Sądu Najwyższego, argumentacja zawarta w uzasadnieniu tego postanowienia zachowuje aktualność również w niniejszej sprawie. Przytoczone tam okoliczności nadal mogą bowiem wywoływać subiektywne wątpliwości uczestników procesu, a w szczególności ubezpieczonej, co do bezstronności sędziów Sądu Apelacyjnego w (...), także przy rozpoznawaniu sprawy III AUa 1217/15.

Nie ulega natomiast wątpliwości, że celem instytucji wyłączenia sędziego jest zapewnienie sprawowania wymiaru sprawiedliwości w warunkach optymalnych, wyłączających jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego. Chodzi przy tym o wyeliminowanie nie tylko wątpliwości stron, ale także wątpliwości samego sędziego co do obiektywnego rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 1973 r., II CZ 135/73, LEX nr 1673137). Znaczącą rolę przy wyłączeniu sędziego odgrywa także aspekt społecznego odbioru. Chodzi w tym przypadku o wyeliminowanie sytuacji, która w społecznym odbiorze mogłaby wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2011 r., III PZ 11/10, LEX nr 1391280).

Uwzględniając powyższe rozważania, Sąd Najwyższy uznaje, że uwzględnienie wniosku pozwoli na uniknięcie sytuacji, w której z przyczyn nawet niezależnych od sędziów, których wniosek dotyczy, mogliby oni zostać narażeni na zarzuty braku bezstronności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2010 r., II PO 6/09, LEX nr 577831).

Z tych względów Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku złożonego przez ubezpieczoną w całości (to jest w

stosunku do wszystkich sędziów wymienionych z imienia i nazwiska w sentencji postanowienia), zgodnie z art. 49 k.p.c. w związku z art. 52 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy stwierdza w związku z tym, że wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) od rozpoznawania sprawy stanowi w świetle art. 44 k.p.c. przesłankę wydania aktu o charakterze organizacyjno-administracyjnym, jakim jest postanowienie o wyznaczeniu innego sądu.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 44 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. orzekł również o wyznaczeniu do rozpoznania sprawy Sądu Apelacyjnego w (...) jako położonego najbliżej.